

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Taal en cognitie: een complexe relatie: 'Onder de loep'

Kuiken, F.

Publication date

2007

Document Version

Final published version

Published in

Les

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Kuiken, F. (2007). Taal en cognitie: een complexe relatie: 'Onder de loep'. *Les*, 25(145), 14.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, Singel 425, 1012 WP Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

Een complexe relatie

Voor zover ik het Amsterdams machtig ben, heb ik veel daarvan opgepikt van Freek, een buurman uit de tijd dat ik in de Amsterdamse Kinkerbuurt woonde. Freek kwam je altijd en overal tegen, had over alles en iedereen een mening en schroomde niet om die met luide stem kenbaar te maken. Maar altijd met een grote dosis humor in dat typische Amsterdamse accent waar je als nieuwkomer in de buurt wel sympathie voor moest opvatten.

Freek had niet veel meer dan lagere school en genoot een uitkering. In zijn vrije tijd reisde hij markten en braderieën af om daar in welsprekende termen zijn curiosa aan te prijzen. En ik stelde me zo voor dat hij zijn benedenwoning met voor de deur een eigen parkeerplaats vooral te danken had aan zijn taalvaardigheid waarmee hij de betreffende ambtenaren om zijn vinger had gewonden. Soms vroeg ik me wel eens af, waarom mij, als academisch geschoolde, zo iets nooit lukte. De relatie tussen het functioneren op cognitief en talig niveau is blijkbaar complexer dan je op het eerste gezicht zou denken.

Daartegenover staat het verhaal van Christopher: een Engelsman die ondanks zijn lage intellectuele niveau in staat bleek een twintigtal talen te leren.

Voor het leren van een tweede of vreemde taal geldt iets soortgelijks. Wie herinnert zich niet van de middelbare school de bèta-nerds die nauwelijks hoefden te werken voor wis- en natuurkunde, maar slechts met veel moeite een voldoende voor de vreemde talen wisten te behalen? Daartegenover staat het verhaal van Christopher: een Engelsman die ondanks zijn lage intellectuele niveau in staat bleek een twintigtal talen te leren (Smith & Tsimpli 1995). Christopher vormt het levende bewijs van het feit dat er geen eenduidig, direct verband bestaat tussen iemands intellectuele capaciteiten en diens taalvermogen.

Taaltaken en cognitieve complexiteit

Toch wordt er maar al te vaak uitgegaan van een - al dan niet bewust verondersteld - verband tussen cognitief functioneren en taalvaardigheid. Zo is het de vraag of de verschillende niveaus die binnen het Common European Framework of Reference worden onderscheiden niet eerder gebaseerd zijn op verschillen in de cognitieve complexiteit van de taken die de taalgebruikers geacht worden uit te voeren dan wel op verschillen in taalvaardigheid. Dat geldt met name voor de hogere niveaus C1 en C2 van de vaardige taalgebruiker. Zo durf ik mezelf voor het Nederlands gerust op niveau C2 in te schatten, maar ik betwijfel of Freek op dat niveau zou uitkomen, ondanks het feit dat hij met zijn *flux de bouche* af en toe meer voor elkaar wist te krijgen dan ik.

Nu taaltaken de laatste tijd in het taalonderwijs een centrale plaats innemen, is er ook in het onderzoek een groeiende belangstelling voor de relatie tussen de (cognitieve) complexiteit van taaltaken en het daaruit voortvloeiend taalgebruik. Zo zijn er aanwijzingen dat

de correctheid van het taalgebruik eerder toe- dan afneemt naarmate een taak ingewikkelder wordt, wellicht omdat de aandachtsboog van de taalleerder bij een complexe taak groter is. En hoewel het laatste woord daarover zeker nog niet gezegd is, kunnen dergelijke bevindingen consequenties hebben voor het soort taken dat aan taalleerders wordt gepresenteerd en de volgorde waarin dat gebeurt.

Voor wie hierin geïnteresseerd is, is 2007 een goed jaar. Onlangs verscheen onder redactie van Pilar García Mayo (2007) een bundel met een aantal interessante bijdragen over dit onderwerp. En in navolging van Leuven vindt van 20 - 22 september in Honolulu (Hawaii) de tweede internationale conferentie over taakgericht onderwijs plaats (TBLT '07). Wie dit te ver vindt, kan op 29 en 30 maart dichter bij huis terecht aan de Vrije Universiteit Brussel waar een symposium wordt georganiseerd over het effect van taakcomplexiteit op de vloeïendheid, correctheid en complexiteit van het taalgebruik. Reden genoeg om zeker nog een keer op dit onderwerp terug te komen.

Folkert Kuiken

De auteur is hoogleraar Nt2 aan de Universiteit van Amsterdam.

Literatuur

- INVESTIGATING TASKS IN FORMAL LANGUAGE LEARNING. García Mayo, M.P. (2007). Clevedon: Multilingual Matters.
- THE MIND OF A SAVANT. LANGUAGE LEARNING AND MODULARITY. Smith, N. & Tsimpli, I.-M. (1995). Oxford: Blackwell.
- Symposium: COMPLEXITY, FLUENCY AND ACCURACY IN 2ND LANGUAGE USE, *Learning and Teaching*. 29 & 30 maart 2007, Vrije Universiteit Brussel. www.vub.ac.be/TALK/documenten/CFA.pdf.
- 2ND INTERNATIONAL CONFERENCE ON TASK-BASED LANGUAGE TEACHING. TBLT 2007. 20 - 22 september 2007. University of Hawaii at Manoa, Honolulu. www.hawaii.edu/tblt2007.